

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS PAGRINDŲ
[ISTATYMO NR. I-1234 2, 14, 31, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 49, 50 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO,
[ISTATYMO PAPILDYMO 36¹, 36², 36³ IR 36⁴ STRAIPSNIAIS IR 38, 39 IR 40
STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
ISTATYMAS**

2018 m. d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 1 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„1. **Apsaugos vaikui poreikis** – dėl realaus pavojaus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, kuris susijęs su vaiko funkcionavimo ir socialinės rizikos veiksniais, susijusiais su vaiko tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą, nustatytas poreikis vaiko saugumui užtikrinti, organizuojant vaiko apsaugos priemones, pagalbą vaikui ir (ar) šeimai.“

2. Buvusias 2 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ir 14 dalis laikyti atitinkamai 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ir 15 dalimis.

3. Pakeisti 2 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. **Atvejis** – kompleksinės pagalbos vaikui ir (arba) šeimai poreikio atsiradimas.“

4. Papildyti 2 straipsnį nauja 14 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„14. **Vaiko laikinoji priežiūra** – tai visuma veiksmų, užtikrinančių vaikui saugią aplinką, tėvams ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą išlaikant teises ir pareigas.“

5. Buvusias 2 straipsnio 14 ir 15 dalis laikyti atitinkamai 15 ir 16 dalimis.

6. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos šeimos stiprinimo įstatyme ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679).“

2 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 14 straipsnį 3 dalimi:

„3. Jei vaikas dėl objektyvių priežasčių negauna išlaikymo iš atstovų pagal įstatymą, jo laikinosios priežiūros metu jį prižiūrinčiam asmeniui gali būti skiriama socialinė parama (vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa) Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo nustatyta tvarka.“

2. Papildyti 14 straipsnį 4 dalimi:

„4. Laikinas vaiko apgyvendinimas apmokamas iš vaiko gyvenamosios vietos savivaldybės biudžeto lėšų Socialinių paslaugų įstatymo nustatyta tvarka.“

3 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 31 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą teisės ir pareigos išlieka, kai vaiką laikinai prižiūri kiti asmenys šio įstatymo 36⁴ straipsnyje nustatytais atvejais.“

2. Buvusias 31 straipsnio 4, 5, 6, 7, 8 ir 9 dalis laikyti atitinkamai 5, 6, 7, 8, 9 ir 10 dalimis.

4 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Asmens, pateikusio šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, raštu ar žodžiu aiškiai išreikštu pageidavimu turi būti išlaikytas jo anonimiškumas prieš trečiuosius asmenis, išskyrus ikiteisminio tyrimo institucijas, prokuratūrą ir teismus. Ši nuostata netaikoma šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų institucijų, įstaigų, organizacijų darbuotojams. Asmens, pateikusio šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, tapatybė gali būti atskleista ir tada, kai nustatoma, kad buvo suteikta melaginga informacija. Už žinomai melagingą pranešimą apie vaiko teisių pažeidimą taikoma administracinė atsakomybė.“

5 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„36 straipsnis. Reagavimas į pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą

1. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, gavęs žodžiu, raštu ar bet kokiomis nuotolinio ryšio priemonėmis pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, kuo skubiau, tačiau ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos, pradeda nagrinėti pranešimą ir susitinka su vaiku, užsitikrindamas galimybę pabendrauti su juo be apribojimų, jeigu yra poreikis, – nedalyvaujant vaiko atstovams pagal įstatymą, atsižvelgęs į vaiko amžių ir brandą, išklauso vaiką jam priimtiniu būdu apie galimą jo teisių pažeidimą, esant poreikiui, įvertina vaiko gyvenamąją ir (ar) socialinę aplinką bei vaiko santykius su jo tėvais ar

kitais vaiko atstovais pagal įstatymą. Jeigu yra įtarimų, kad vaikas patyrė smurtą, ar jeigu vaikas turi specialiųjų poreikių, raidos ir kitokių sutrikimų, jis pagal poreikį turi būti išklašytas psichologo. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, atlikęs šioje dalyje nurodytus veiksmus, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atlieka vaiko situacijos vertinimą. Jeigu Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, atlikęs šioje dalyje nurodytus veiksmus, nenustato galimų vaiko teisių pažeidimų ir pavojaus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, jis priima sprendimą baigti pranešimo nagrinėjimą.

2. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, reaguodamas į pranešimą apie galimą smurto prieš vaiką naudojimą, galimai kilusį pavojų vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei ar vaiko buvimą jam nesaugioje aplinkoje, šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus pradeda atlikti pranešimo gavimo dieną, tačiau ne vėliau kaip per 6 valandas nuo pranešimo gavimo momento.

3. Policijos pareigūnai, įvykio vietoje nustatę vaiko buvimą jam nesaugioje aplinkoje, privalo nedelsdami imtis veiksmų vaiko saugumui užtikrinti ir apie įvykį nedelsdami, tačiau ne vėliau kaip kitą dieną, informuoti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą ar jos įgaliotą teritorinį skyrių.

4. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatęs būtinaį reikalingumą dėl kylančio realaus pavojaus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, skubiai užtikrina vaikui saugią aplinką, prireikus pasitelkdamas policijos pareigūnus. Jei nenustatomas apsaugos vaikui poreikis, perduoda vaiką tėvams (ar vienam iš tėvų) ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą.“

6 straipsnis. Įstatymo papildymas 36¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 36¹ straipsniu:

„36¹ straipsnis. Vaiko situacijos vertinimas

1. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, vertindamas vaiko situaciją, gali nustatyti būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį arba apsaugos vaikui poreikį.

2. Būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį nustatoma, jei Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, atlikdamas vaiko situacijos vertinimą, nustato vaiko funkcionavimo ir socialinės aplinkos rizikos veiksnius bei rizikos veiksnius, susijusius su vaiko tėvais ar kitais jo atstovais pagal įstatymą ir jų santykiais su vaiku, ir jei vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą neužtikrina vaiko teisių ir teisėtų interesų.

3. Apsaugos vaikui poreikis nustatomas, jei Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, atlikdamas vaiko situacijos vertinimą, nustato realų pavojų vaiko sveikatai ar gyvybei, kuris yra susijęs su vaiko funkcionavimo ir socialinės aplinkos rizikos veiksniais bei rizikos veiksniais, susijusiais su vaiko tėvais ar kitais jo atstovais pagal įstatymą ir jų santykiais su vaiku.

4. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, atlikdamas vaiko situacijos vertinimą, gali daryti garso ir vaizdo įrašus Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka. Siekiant užtikrinti vaiko ir jo šeimos privataus gyvenimo neliečiamumą, Reglamente (ES) 2016/679 numatytos duomenų subjekto teisės susipažinti su vaizdo ir garso įrašuose esančiais asmens duomenimis neturi kiti duomenų subjektai nei vaikai, tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą bei įgalioti valstybės ar savivaldybių institucijų atstovai, dalyvavę atliekant vaiko situacijos vertinimą.“

7 straipsnis. Įstatymo papildymas 36² straipsniu

Papildyti Įstatymą 36² straipsniu:

„36² straipsnis. Veiksmai nustačius būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatęs būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka ne vėliau kaip kitą darbo dieną inicijuoja atvejo vadybininko paskyrimą.“

8 straipsnis. Įstatymo papildymas 36³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 36³ straipsniu:

„36³ straipsnis. Veiksmai, nustačius apsaugos vaikui poreikį

1. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, atlikęs vaiko situacijos vertinimą bei nustatęs apsaugos vaikui poreikį, nedelsdamas imasi vieno iš šių veiksmų:

1) užtikrina vaikui saugią aplinką pagal šio įstatymo 36⁴ straipsnio 1 dalį arba;

2) nepavykus užtikrinti vaikui saugios aplinkos pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, paima vaiką iš tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą, organizuoja laikiną vaiko apgyvendinimą šio įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas Civilinio kodekso 3.254¹ straipsnyje nustatyta tvarka kreipiasi į teismą dėl leidimo paaimti vaiką iš jo tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą;

3) paima vaiką iš tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą ir atlieka šio straipsnio 3 dalyje nurodytus veiksmus.

2. Siekdami užtikrinti vaikui saugią aplinką, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius prircikus gali pasitelkti policijos pareigūnus.

3. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, paėmęs vaiką iš tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą, arba jeigu šio įstatymo 36⁴ straipsnyje nurodytų priemonių taikymo metu vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą nededa pastangų, nekeičia elgesio ir toliau išlieka realus pavojus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei šeimoje, šio įstatymo 42 straipsnio 2 dalyje ir Civilinio kodekso 3.254¹ straipsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 3 darbo dienas kreipiasi į teismą dėl leidimo paimti vaiką iš jo tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą.

4. Vaiko paėmimo metu, jei dėl objektyvių priežasčių nėra galimybių dalyvauti tėvams ar atstovams pagal įstatymą, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius nedelsdami, bet ne vėliau kaip tą pačią dieną, bet kokiomis nuotolinio ryšio priemonėmis ar raštu privalo apie tai pranešti tėvams ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą.

5. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatęs vaiko apsaugos vaikui poreikį, inicijuoja atvejo vadybą ir organizuoja mobiliosios komandos sudarymą.“

9 straipsnis. Įstatymo papildymas 36⁴ straipsniu

Papildyti Įstatymą 36⁴ straipsniu:

„36⁴ straipsnis. Vaiko laikinoji priežiūra

1. Nustačius apsaugos vaikui poreikį, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius užtikrina vaikui saugią aplinką imdamasis vienos iš šių priemonių:

1) palieka vaiką giminaičių, su vaiku emociniais ryšiais susijusių asmenų ar kitų vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą nurodytų asmenų, galinčių laikinai prižiūrėti vaiką, priežiūrai, vaiko ir tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą gyvenamojoje vietoje;

2) organizuoja vaiko laikinąją priežiūrą pas giminaičius, su vaiku emociniais ryšiais susijusius asmenis ar kitus vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą nurodytus asmenis, galinčius laikinai prižiūrėti vaiką, prižiūrinčių asmenų gyvenamojoje vietoje;

3) organizuoja vaiko laikinąją priežiūrą, apgyvendinus jį kartu su jo tėvais ar vienu iš jų, arba kitais atstovais (-u) pagal įstatymą, kurie nekelia pavojaus vaiko saugumui, socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje.

2. Vaiko laikinoji priežiūra pas giminaičius, su vaiku emociniais ryšiais susijusius asmenis ar kitus vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą nurodytus asmenis jų gyvenamojoje vietoje turi būti organizuojama bendru vaiko tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą ir vaiko laikinąją priežiūrą vykdančių asmenų sutarimu.

3. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, užtikrinęs vaiko laikinąją priežiūrą pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą, nedalyvaujant vaiko tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą, nedelsiant, bet ne vėliau kaip tą pačią dieną, raštu ar bet kokiomis nuotolinio ryšio priemonėmis privalo apie tai pranešti tėvams ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą.

4. Išnykus aplinkybėms, dėl kurių buvo nustatytas apsaugos vaikui poreikis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms priemonėms, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius nutraukia apsaugos vaikui priemonės taikymą.

5. Vaiko laikinosios priežiūros priemonės, numatytos šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punkte, gali tęstis iki 30 dienų. Vaiko laikinosios priežiūros priemonė, numatyta šio straipsnio 1 dalies 3 punkte, gali tęstis pagal poreikį. Jeigu vaiko laikinosios priežiūros metu vaiko tėvai ar kiti atstovai pagal įstatymą nededa pastangų ir nekeičia elgesio ir toliau išlieka realus pavojus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei šeimoje, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, užtikrindamas vaikui saugią aplinką, inicijuoja laikinosios globos (rūpybos) nustatymo procesą.

6. Fiziniai asmenys, sutinkantys užtikrinti šio straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punkte numatytą vaiko laikinąją priežiūrą, pateikia Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai ar jos įgaliotam teritoriniam skyriui rašytinį įsipareigojimą užtikrinti vaikui saugią aplinką.

7. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, pritaikęs šio straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punkte nurodytą vaiko laikinosios priežiūros priemonę, nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo vaiko laikinosios priežiūros priemonės pritaikymo dienos, esant poreikiui pasitelkdamis policijos pareigūnus, patikrina, ar vaiką laikinai prižiūrintis asmuo nėra teistas pagal šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nurodytas veikas.“

10 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„37 straipsnis. Atvejo vadyba

1. Atvejo vadybos tikslas – rasti geriausią problemos sprendimo būdą ir suteikti šeimai tokią pagalbą, kuri ne tik padėtų išspręsti vaiko ir šeimos problemas, bet ir sudarytų sąlygas šeimai pačiai siekti reikiamų pokyčių, užtikrinančių vaiko saugumą, jo interesus, ir tik išnaudojus visas

galimybes padėti šeimai ir šiai pagalbai nepavykus kreiptis į teismą šio įstatymo 36³ straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

2. Atvejo vadyba taikoma paaiškėjus pranešimo apie galimą vaiko teisių pažeidimą pagrįstumui ir nustatčius būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai bei apsaugos vaikui poreikius. Visais atvejais su šeima dirba atvejo vadybininko sudaryta specialistų komanda, kurioje turi pareigą dalyvauti atvejo vadybininko kviečiami Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, sveikatos priežiūros, švietimo, socialines paslaugas toje savivaldybėje teikiančių įstaigų, atitinkamų teisėsaugos institucijų atstovai ar kitų sričių specialistai pagal vaiko poreikius. Taip pat gali būti kviečiami dalyvauti vietos bendruomenės ir nevyriausybinų organizacijų atstovai.

3. Taikant atvejo vadybą, pagalba vaikui ir šeimai turi būti orientuota į kompleksinės pagalbos vaikui ir jo šeimai procesų organizavimą, paslaugų teikimą, įvairios pagalbos taikymą, kai reikalinga kompleksinė ilgalaikė tęstinė pagalba, kad būtų padėta vaikui ir šeimai išspręsti iškilusias problemas.

4. Vaikams, kurių atvejui nepriskiriamas vienas iš šio įstatymo 36¹ straipsnyje apibrėžtų būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikis arba apsaugos vaikui poreikis ir netaikoma atvejo vadyba (patiriantiems socialinius sunkumus, turintiems specialiųjų poreikių, teisę pažeidusiems vaikams ar kitais atvejais), įstatymu taip pat garantuojama kompleksinė pagalba. Ši pagalba taip pat teikiama tokių vaikų šeimoms, teikiant būtinas paslaugas, jeigu yra poreikis, – kompleksinę ilgalaikę pagalbą.

5. Atvejo vadybą sudaro:

1) pagalbos vaikui ir (ar) šeimai, laikiną priežiūrą teikiantiems asmenims poreikių vertinimas;

2) pagalbos plano sudarymas;

3) pagalbos plano įgyvendinimas;

4) šeimos stebėseną;

5) pagalbos plano peržiūrų organizavimas.

6. Bet kuriuo atvejo vadybos proceso etapu, jeigu iškyla realus pavojus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius turi imtis skubių veiksmų, nurodytų šio įstatymo 36³ straipsnio 1 dalyje.

7. Atvejo vadybos metu atliekant pagalbos plano peržiūrą ir paaiškėjus, kad krizė šeimoje gilėja, vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą nededa pastangų ir nekeičia elgesio ir toliau vengia atlikti savo pareigas, nesirūpina vaiko saugumu ir jo auklėjimu, piktnaudžiauja tėvų valdžia, vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą gali būti įspėjami dėl atsakomybės jiems taikymo.

Pagalbos plano peržiūros metu nustatčius, kad situacijai nesikeičiant kyla pavojus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, pranešama Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai ar jos įgaliotam teritoriniam skyriui, kuris pakartotinai įvertina vaiko situaciją, vadovaudamasis šio įstatymo 36¹ straipsniu.

8. Atvejo vadybos metu, atliekant pagalbos plano peržiūrą ir paaiškėjus, kad išnyko aplinkybės, dėl kurių buvo taikyta atvejo vadyba, pagalbos plano peržiūros dalyviai priima sprendimą baigti atvejo vadybą.

9. Atvejo vadybos tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.“

11 straipsnis. 38, 39 ir 40 straipsnių pripažinimas netekusiais galios

Pripažinti netekusiais galios 38, 39 ir 40 straipsnius.

12 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„41 straipsnis. Atvejo vadybininkas ir jo sudaromas pagalbos planas

1. Atvejo vadybininku skiriamas fizinis asmuo, įgijęs aukštąjį socialinio darbo (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) kvalifikacinį laipsnį, ar iki 2014 gruodžio 31 d. įgijęs kitą kvalifikacinį laipsnį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) ir socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar iki 2014 gruodžio 31 d. įgijęs kitą kvalifikacinį laipsnį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) ar įgijęs socialinės pedagogikos (bakalauro, magistro) kvalifikacinį laipsnį; bei turintis ne mažesnę kaip vienerių metų darbo su šeima ar vaikais ar savanorystės patirtį ir atitinkantis kituose teisės aktuose jam nustatytus reikalavimus.

2. Atvejo vadybininkas įvertina vaiko ir šeimos poreikius bei jos aplinką, telkia bendruomenės narius ir specialistus reikalingai pagalbai teikti bei koordinuoja pagalbos vaikui ir šeimai procesą. Atvejo vadybininkas padeda rasti geriausią šeimos problemų sprendimo būdą, sudaro sąlygas šeimai spręsti problemas, nuolat stebi ir koreguoja intensyvaus prevencinio ir socialinio darbo procesus.

3. Kai yra tarnybinis būtinumas, atvejo vadybininkas turi teisę neatlygintinai gauti informaciją iš sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje yra priregistruotas vaikas, dėl vaikui suteiktų ir reikalingų suteikti sveikatos priežiūros paslaugų ir (ar) dėl vaiko atstovų pagal įstatymą sveikatos būklės iš sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje jie yra priregistruoti, o iš švietimo, socialines paslaugas teikiančių įstaigų, teisėsaugos institucijų, vietos bendruomenės ir nevyriausybių organizacijų turimą informaciją apie vaiką, jo šeimą ar kitus svarbius vaikui asmenis.

4. Pagalbos planą, pasitelkiant vaiko tėvus ar kitus jo atstovus pagal įstatymą, sudaro atvejo vadyboje dalyvaujantys specialistai ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui. Atvejo vadybininkas koordinuoja ir užtikrina pagalbos plano įgyvendinimą. Pagalbos plane nustatytų institucijų specialistai privalo dalyvauti įgyvendinant pagalbos plane nurodytus veiksmus ir priemones.

5. Teikiamų paslaugų trukmę nustato atvejo vadybininkas, atsižvelgdamas į atvejo vadybos procese dalyvaujančių specialistų rekomendacijas.“

13 straipsnis. 42 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 42 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) šio įstatymo 36³ straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nustatyta tvarka paima vaiką iš tėvų ar atstovų pagal įstatymą;“.

2. Pakeisti 42 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Įsiteisėjus teismo nutarčiai atsisakyti išduoti leidimą paimiti vaiką iš jo tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius organizuoja vaiko grąžinimą vaiko tėvams ar kitiems jo atstovams pagal įstatymą ir, bendradarbiaudamas su atvejo vadybininku, organizuoja pagalbos plano peržiūrą, kurios metu patikslinamos įgyvendinamos pagalbos plane nustatytos priemonės ir vaikui bei jo atstovams pagal įstatymą teikiamos paslaugos.“

14 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 43 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Jeigu šio įstatymo 36 straipsnio 4 dalyje bei 36³ straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytais pagrindais vaikas, paimitas iš jam nesaugios aplinkos, negali būti grąžintas tėvams ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą, jis laikinai apgyvendinamas saugioje aplinkoje Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 5 dalyje nustatyta prioriteto tvarka.“

15 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 49 straipsnio 3 dalį 6 punktu:

„6) užtikrina reikiamos švietimo, socialinės pedagoginės, psichologinės ir kitokios pagalbos prieinamumą;“

2. Pakeisti 49 straipsnio 5 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) sudaro teisines ir administracines prielaidas, kad kilus pavojui vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei būtų užtikrintas teritorinių policijos padalinių bendradarbiavimas su Valstybės

vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotu teritoriniu skyriumi dėl skubaus vaiko paėmimo iš jo tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą arba kitos vaikui nesaugios aplinkos.”

16 straipsnis. 50 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 50 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) neatlygintinai gauti būtinus valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių tvarkomus valstybės registrų (kadastrų) ir žinybinių registrų, klasifikatorių, informacinių sistemų ir duomenų rinkmenų duomenis savo funkcijoms vykdyti, nepaisant jų pateikimo formos ir būdo, jeigu to reikia vaiko teisėms ir teisėtiems interesams užtikrinti. Kai atliekamas vaiko situacijos vertinimas, šią informaciją gauti skubos tvarka per 2 darbo dienas;“.

17 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2019 m. gegužės 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iki 2019 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtos vaiko teisių pažeidimo nagrinėjimo procedūros baigiamos nagrinėti pagal iki Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įsigaliojimo galiojusias nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Lietuvos Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukutavičius

Teisės skyriaus patarėja

Gintarė Bertauskienė

2018-12-05

Asmenų priėmimo ir dokumentų
valdymo skyriaus stilistė

Valerija Balčiūnienė